(باسى 20 ـ بەتتە)

التىنشى تاراۋشا وتانشىلدىق تازالىق قيىلىن ىشكەرىلەي ورىستەتۇ

وتانشىلدىق تازالىق قزمەتىنىڭ مازمۇنىن بايىتپ، جالپى حالقتىڭ ورىكەنيەتتى، اقاۋسز تۇرمىس ٴتاسىلىن قالىپتاستىرۋىن جەبەۋ. الەۋمەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ ورتاسىنىڭ نەگىزدىك قۇرىلعىلار قۇرىلىسىن كۇشەيتپ، قالا مەن اۋىلدىڭ ورتا تازالىعىن وڭاۋدى ىلگەرىلەتپ، اۋرۋ دانەكەرى ورگانيزمدەرىنەن ساقتانۋدى جانە ونى تىزگىندەۋدى كۇشەيتۇ. تازا قالا ـ قالاشىق قۇرۇدى ىشكەرىلەي ىلگەرىلەتۇ. دەنساۋلىق تاربيەسى مەن دەنساۋلىق بىلىمدەرىن جالپىلاستىرۋدى كۇشەيتپ، تاماشا اس ـ سۋ سالتىن ورناتپ، ٴىشپ ـ جەم سىراپشىلدىعى ارەكەتىن شەكتەپ، تەمەكىدەن تىيلۋ، ارالقا شەك قويۋ ارەكەتىن قانات جايدىرىپ، جابايى حايۋاناتتاردى بەتالدى جەۋدەي ناشار ادەتتەردى باتىل الاستاپ، بولەك تاماقتانۋ، ورتاق ساقپى ىستەتۇ، قوقىر ـ قوقسقىنى تۇرگە ايرىپ تاستاۋ سياقتى تۇرمىستىق ادەتتەردى جالپىلاستىرۋ.

ارناۋلى ستون 17 جالپى حالقتىڭ سالاماتتىعىن قامتاماسىزداندىرۋ ىنجەنەرياسى
01 اۋرۋدان الدىن الا ساقتانۋ جانە ونى تىزگىندەۋ جۇڭگو اۋرۋدان ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ ورتالعىنىڭ ەكىنشى مەرزىمدىك نسانىن ىسكە قوسۋ جۇمىسىن باستاپ، اۋرۋدى تىزگىندەۋدىڭ قازىرگى قۇرىلىمدارىنا سۇيەنىپ، وڭىرلىك الەۋمەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ ورتالعىنان شامامەن 15ىن قۇرىپ، سالماقتى جۇقپالى اۋرۋدان ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدىڭ، قۇتقارۋ ـ ەمدەۋدىڭ 20دان استام مەملەكەتتىك بازاسىن، 20 شامامسىندعى مەديتسينالىق شۇعىل قۇتقارۋ مەملەكەتتىك بازاسىن دارەجەسىن جوعارىلاتپ جاڭالاپ قۇرۋ.
02 مەملەكەتتىك مەديتسينا ورتالعى جۇرەك قان تامىرى، تىنىس الۋ، وسپە، جاراقات، بالالار ٴبولىمى سىندى مەملەكەتتىك مەديتسينا ورتالعىنىڭ قۇرىلىسىن كۇشەيتۇ. نازاردى سالماقتى اۋرۋلارعا شوعىرلاندىرىپ، ەل ىشىنە جەتەكشىلىك ەتەتىن، بۇكىل جەر شارىندىق نقپالعا يە جوعارى دەڭگەيلى مەديتسينا ورتالعى مەن مەديتسينالىق جاڭالىق اشۋدىڭ جەتىستىكتەرىن وندىرگىش كۇشكە اينالدىرۋ ورتالعىنان ٴبىرقانشاسىن قۇرىپ شعۋ.
03 وڭىرلىك ەمدەۋ ورتالعى جوعارى دەڭگەيلى ەمدەۋ قۇرىلمدارى ەمدەۋ جۇمىسىن سىرت جەرلەرگە بارىپ كوپتەپ جۇرگىزەتىن، ەمدەۋ بايلىعى تاپشى ولكەلەردە وڭىرلىك ەمدەۋ ورتالعىنان ٴبىر توبىن قۇرۋعا قولداۋ بەرىپ، حىبەي، حنان، سانشي، لياۋنيڭ، انحۋي، فۇجيان، يۇننان، شينجياڭ سياقتى ولكەلەردە وڭىرلىك ەمدەۋ ورتالقتارىن قۇرۋدى ورىنداۋ.
04 اۋدان دارەجەلى شيپاحانا ولكە، قالالاردىڭ ساپالى ەمدەۋ بايلىعى ارقىلى اۋدان دارەجەلى شيپاحانالاردى دامىتۋعا قولداۋ بەرۋدى جەبەپ، جاڭادان قۇرىلعان 500 اۋدان دارەجەلى شيپاحانانىڭ قۇرىلعى شارت ـ جاعدايى مەن قزمەتى وتەۋ قۇرالىن (جۇڭگوشا شيپاحانانى قامتيدى) 3 ـ دارەجەلى شيپاحانانىڭ دەڭگەيىنە جەتكىزۋگە كۇش سالۋ.
05 جۇڭگوشا شيپاگەرلىك پەن ٴدارى ـ دارمەك ٴىسىن دامىتۋ 20 مولشەرىندەگى مەملەكەتتىك جۇڭگوشا ٴدارى ـ دارمەكتى جالعاستىرۋ، جاڭالىق اشۋ ورتالعىن، 20 مولشەرىندەگى جۇڭگوشا ـ باتىسشا ەمدەۋ سەلبەستىك باس شيپاحاناسىن، 20 مولشەرىندەگى جۇڭگوشا شيپاگەرلىك بويىنشا جۇقپالى اۋرۋدان ساقتانۋ جانە ونى ەمدەۋ بازاسىن، 100 مولشەرىندەگى جۇڭگوشا شيپاگەرلىك ەرەكشەلىگىنە يە ٴتۇيىندى شيپاحاناسىن قۇرىپ، جۇڭگوشا شيپاگەرلىك باسىمدىلىعى بار ارناۋلى پاندەردەن ٴبىر توبىن قالىپتاستىرۋ.
06 جالپى حالقتىق دەنە شىنىقتىرۋ الاڭ ـ ورىن قۇرىلعىلارى 1000 اينالاسىندعى دەنە تاربيە باقاسىن جاڭادان، كەڭەيتپ سالپ، دالالىق سپورت، دەنە شىنىقتىرۋ، سەيىل ـ سەرۋەن سياقتى سايكەستى الەۋمەتتىك نەگىزدىك قۇرىلعىلاردى قۇرۋ. الەۋمەتتىك فۇتبول مايدانى جانە دەنە شىنىقتىرۋ جاياۋلار جولى قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتۇ.

قىرىق بەسىنشى تاراۋ حالقتىڭ قارتتانۋىنا بەلسەنە توتەپ بەرۋ سىندى مەملەكەت ستراتەگياسىن اتقارۋ

جان سانىنىڭ ۇزاق ۋاقىت دامۋى ستراتەگياسىن بەلگىلەپ، تۇتىنۋشىلىق ساياساتتى ساپالىلاندىرىپ، قارتتار مەن بالالاردىڭ مەمەلۇىن قامسزداندىرۋدى باستى ٴتۇيىن ەتكەن حالق سانى جوننەن قزمەتى وتەۋ جۇيەسىن كەمەلدەندىرىپ، حالق سانىنىڭ ۇزاق ۋاقىت تەڭگەرمەلى دامۋىن جەبەۋ.

ٴبىرىنشى تاراۋشا لايىقتى تۇتىنۋ دەڭگەيىن ساقتاۋدى ىلگەرىلەتۇ

تۇتىنۋ ساياساتى جاعىنداعى كەڭشىلدىكتى كۇشەيتپ، تۇتىنۋ ساياساتىنىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق ساياساتتارمەن ۇشتاسۋىن ىلگەرىلەتپ، وتباسىنىڭ تۇتىنۋ، باعۋ، تاربيەلەۋ جاقتارىنداعى اۋىرتپالىعىن جەڭىلدەتپ، تۇتىنۋ ساياساتىنىڭ كومەسكى كۇشىن تۇندىراتۇ. سابيلەردى باعۋ، جاستار مەن وسپىرىمدەردى جەتىلدىرۋ، قارتتاردى باعىپ ـ قاعۋ، اۋرۋ ـ سىرقاۋلار مەن مۇگەدەكتەرگە قارايلاسۋ سياقتى ساياساتتاردى جانە تۇتىنۋ دەمالىسى جوننەدگى ٴتۇىزىمدى كەمەلدەندىرىپ، اتا ـ انانىڭ بالا باعۋ دەمالىسىنان يگىلىكتەنۋى جوننەدە نزدەنىس جاساۋ. ساپالى ۇرپاق كورۋ ـ تاربيەلەۋدىڭ جالپى بارىسىنا قزمەتى وتەۋدى جاقسارتپ، جۇكتى بولۋ الدىنداعى، جۇكتىلىك كەزىندەگى دەنساۋلىق جوننەن قزمەتى وتەۋدى كۇشەيتپ، تۇلعان نارەستەلەردىڭ ساپاسىن جوعارىلاتۇ. جوسپارلى تۇتىنۋ بويىنشا ەرەكشە قىنىشىلىعى بار وتباسىلارىن جان ـ جاقتى كومەكتەسپ ـ سۇيەمەلدەۋدى قامتاماسىزداندىرۋ ٴتۇزىمى مەن ورناتۋ جانە اقاۋسزداندىرۋ. جان سانىن ساناققا الۋ جانە باقىلاۋ ـ تەكسەرۋ جۇيەسىنە رەفورما جۇرگىزىپ جانە ونى كەمەلدەندىرىپ، تۇتىنۋ اۋقىمىن قاداعالاي باقىلاپ وتىرۋ. جان سانىنىڭ دامۋ ستراتەگياسى جوننەدگى زەرتتەۋدى تەرەڭدەتپ، جان سانى مەن دامۋدىڭ جالپىلىق شەشىم جاساۋ مەحانيزمىن اقاۋسزداندىرۋ.

ەكىنشى تاراۋشا نارەستە ـ سابيلەر ٴىسىن دامىتۋ ساياساتىن اقاۋسزداندىرۋ

جالپىعا ٴتيىمدى، مىندەتتەمەلى قزمەتى وتەۋ جۇيەسىن دامىتپ، نارەستە ـ سابيلەر كۇتىمى جوننەن قزمەتى وتەۋ مەن باستاپقى كەزدەن تاربيەلەۋ ساياساتىنىڭ جۇيەسىن اقاۋسزداندىرۋ جانە قولداۋ كورسەتۇ. وتباسىلىق كۇتىمى مەن الەۋمەتتىك اۋماقتاردىڭ قزمەتى وتەۋىنە قولداۋ بەرۋدى، جەتەكشىلىك ەتۋدى كۇشەيتپ، وتباسىلارىنىڭ بالانى عىلمي جولمەن باعۋ قابىلەتىن كۇشەيتۇ. قالا ـ قالاشىق شاعىن رايوندارىنىڭ بالاباقشاسى جوننەدگى ساياساتىن قاتاڭ تياناقتاندىرىپ، نارەستە ـ سابيلەردى كۇتىمدەۋدىڭ كوپ ٴتۇرلى فورمادعى قزمەتى وتەۋ قۇرىلمدارىن بەلسەنە دامىتپ، شارت ـ جاعدايى بار ادام ىستەتەتىن ورناردى نارەستە ـ سابيلەردى باعۋ جوننەن قزمەتى وتەۋگە شابىنتاندىرىپ، كاسپورىن، ٴسورىندار جانە قوعامدىق ۇيىمدار قاتارلى قوعامدىق كۇشتەردىڭ بالالاردى امانات ەتۋ باعۋعا جالپىعا ٴتيىمدى قزمەتى وتەۋنە قولداۋ بەرىپ، بالاباقشاسىن باعۋ مەن تاربيەلەۋدى ٴبىر تۇلعالاندىرعان قزمەتى وتەۋدى دامىتۋعا شابىنتاندىرۋ. نارەستە ـ سابيلەردى كۇتىمدەۋ جوننەن قزمەتى وتەۋدى ارنايىلاندىرىپ، جۇيەلىلەندىرىپ دامىتۋدى ىلگەرىلەتپ، باعۋ ـ تاربيەلەۋدىڭ ساپاسى مەن دەڭگەيىن جوعارىلاتۇ.

ٴۇشىنشى تاراۋشا قارتتاردى كۇتىمدەۋگە قزمەتى وتەۋ جۇيەسىن كەمەلدەندىرۋ

قارتتاردى كۇتىمدەۋ ىستەرى مەن قارتتاردى كۇتىمدەۋ كاسىبىن سايكەستىرە دامىتۋدى ىلگەرىلەتپ، قارتتاردى كۇتىمدەۋ جوننەن نەگىزگى قزمەتى وتەۋ جۇيەسىن اقاۋسزداندىرىپ، جالپىعا ٴتيىمدى قارتتاردى كۇتىمدەۋ جوننەن قزمەتى وتەۋدى زور كۇشپەن دامىتپ، وتباسىنىڭ قارتتاردى كۇتىمدەۋ فۇنكتسياسىن ۇستىنە الۋىنا قولداۋ كورسەتپ، وتباسى، الەۋمەتتىك اۋماق، قۇرىلمدار ٴوزارا سايكەستىرىلگەن، ەمدەۋ، كۇتىمدەۋ، كۇتىنۋ ۇشتاستىرىلعان قارتتاردى كۇتىمدەۋگە قزمەتى وتەۋ جۇيەسىن ورناتۋ. الەۋمەتتىك اۋماق پەن وتباسىلىق كۇتىمدەۋگە قزمەتى وتەۋ تورابىن كەمەلدەندىرىپ، الەۋمەتتىك قۇرىلعىلاردى قارتتارعا بەيمدەپ جاڭالاپ سالۋدى دەڭگەيىن جەتىلدىرۋ. قارتتاردىڭ ىلگەرىلەتپ، ارناۋلى كاسىپتىك قۇرىلمدارىنىڭ قزمەتى وتەۋىن الەۋمەتتىك اۋماقتارعا ۇلاستىرۋدى جەبەپ، قالدىق بايلىقتى بىرىكتىرۋ جانە ودان پايدالانۋ ارقىلى الەۋمەتتىك اۋماقتاردىڭ قابسۋ ۇلگىسىندەگى قارتتاردى كۇتىمگە الۋ ٴىسىن دامىتۋ. ارەكەت قابىلەتىنەن ايرىلعان نەمەسە تولىق ايرىلماعان ەرەكشە قينىشىلىعى بار قارتتاردى ەڭ تومەنگى شەكتە قامتاماسىزداندىرۋدى كۇشەيتپ، اۋىل ـ قىستاقتاردىڭ قارتتار قايىرىمدىلىق باقاناسى سياقتى قارتتارعا قارايلاسۋ ٴىسىن بەلسەنە دامىتۋ. ۇكىمەت باسقارۋىندىعى قارتتاردى كۇتىمدەۋ قۇرىلمدارى رەفورماسىن تەرەڭدەتپ، قزمەتى وتەۋ قۇاتى مەن دەڭگەيىن جوعارىلاتپ، ۇكىمەت باسقارۋىندىعى نساندار تيجاراتىن حالقتىق كاپيتال جۇرگىزۋ مەحانيزمىن كەمەلدەندىرپ، تاربيەلەۋ، كۇتىنۋ بايلىقتارىنىڭ تيىن جاڭالاپ، قارتتاردى كۇتىمدەۋ ٴىسىن دامىتۋعا قولداۋ بەرپ، كۇتىمدەۋ سيپاتىندىعى حالق باسقارۋىندىعى قارتتاردى كۇتىمدەۋ قۇرىلمدارىن سايساتتىق جاقتان سۇيەمەلدەۋدى كۇشەيتپ، جالپىعا ٴتيىمدى قارتتاردى كۇتىمگە الۋدىڭ قالا مەن كاسىپورىندار بىرلەسكەن ارناۋلى ارەكەتىن ورىستەتۇ. قارتتاردىڭ دەنساۋلىعىنا قزمەتى وتەۋدى كۇشەيتپ، ەمدەۋ، كۇتىمدەۋ، كۇتىمدەنۋدى ۇشتاستىرۋدى ىلگەرىلەتۇ. قارتتاردى كۇتىمدەۋشى دارىندىلاردى باۋلۋدىڭ تەبىنىن ارتتىرىپ، قارتتاردى كۇتىمگە الۋ قۇرىلمدارىنىڭ كۇتىمدەۋ توسەك ورنىمەن قامداۋ كولەمىن كەڭەيتپ، قارتتاردى كۇتىمگە الۋ قۇرىلمدارىنىڭ كۇتىمدەۋ توسەك ورنىنىڭ سالىستىرماسىن 55%كە جوعارىلاتپ، جاسى ۇلعايعان، قايراتى قايتقان، ەس ـ اقىلىنان ايرىلا باستاعان قارتتاردىڭ كۇتىمگە النۋ جاعىندىعى قاجەتىن اناعۇرلىم ويداعىداي قاناعاتتاندىرۋ. قارتتاردىڭ يگىلىك دەڭگەيىن بىرتىندەپ جوعارىلاتپ، ەكونوميكالىق قينىشىلىعى بار جاسى ۇلعايعان، قايراتى قايتقان قارتتارعا جاردەم قاراجات بەرۋ ٴتۇزىمى مەن ەرەكشە قينىشىلىعى بار، ۇيدە قالعان قارتتارعا حال سۇراي بارۋ، قامقورلىق جاساۋ ٴتۇزىمىن كەمەلدەندىرۋ. قارتتاردى كۇتىمدەۋگە قزمەتى وتەۋدى جان ـ جاقتى باقىلاۋ ـ باسقارۋ ٴتۇزىمىن اقاۋسزداندىرۋ. قارتتاردى كۇتىمدەيتىن، قارتتارعا وپالى بولاتىن، قارتتاردى قۇرەمەتتەيتىن قوعامدىق ورتا قالىپتاستىرپ، قارتتاردىڭ ۇقق ـ مۇددەسىن قامتاماسىزداندىرۋدى كۇشەيتۇ. جان باسىنا تۇرا كەلەتىن ورتاشا مەجەلى عۇمىردىڭ ۇزارۋى، جان سانىنىڭ قارتتانۋ بەتالىسىنىڭ تەزدەۋى، ٴبىلىم الۋ جىل شەگىنىڭ ۇزارۋى، ەڭبەككۇش قۇرىلمىنداعى وزگەرىس سىندى فاكتورلاردى جان ـ جاقتى ويلاستىرا وتىرىپ، شاعىن كولەمدە رەتتەۋلەر جاساۋ، اتقارۋدى يكەمدى جۇرگىزۋ، تۇرگە ايىرىپ ىلگەرىلەتۇ، ٴبىر تۇتاس جوسپارلاۋ، تەڭ ٴمان بەرۋ سىندى پرينسيپتەرگە ساي، زاڭدا بەلگىلەنگەن پەنسياعا شعۋ جاسىن بىرتىندەپ ۇزارتپ، ادام كۇشى بايلىعىنان تولىق پايدالانۋدى جەبەۋ. قارتتار ەكونوميكاسىن دامىتپ، قارتتارعا بەيمدەلگەن تەحنيكالار مەن ونىمدەردى اشپ، قارتتاردى زەردەلى كۇتىمدەۋ سىندى جاڭا كاسىپ قالىبىن جەتىلدىرۋ.

ارناۋلى ستون 18 قارتتار مەن بالالاردىڭ ەمدەلۇىن قامسزداندىرۋعا قزمەتى وتەۋ نسانى
01 قۇرىلعىلاردى ەرەكشە قينىشىلىعى بار وتباسىنداعى قارتتارعا بەيمدەپ جاڭالاپ سالۋ ەرەكشە قينىشىلىعى بار قارتتار، جاسى ۇلعايعان، ارەكەت قابىلەتىنەن ايرىلعان، مۇگەدەك قارتتار سىندى 2 ميللىون وتباسىنا كومەكشى جابدىقتار جانە اداسۋدان ساقتانۋ قوندىرعىسى سياقتى قۇرىلعىلاردى جاڭالاپ سالۋعا نەمەسە ازىرلەپ بەرۋگە قولداۋ كورسەتۇ.
02 قارتتاردى الەۋمەتتىك اۋماقتار مەن وتباسىلىق كۇتىمدەۋگە قزمەتى وتەۋ توراپ قۇرىلىسى 500 رايون، اۋداندا قارتتاردى الەۋمەتتىك اۋماقتار مەن وتباسىندا كۇتىمدەۋگە ۇلاسپالى جۇمىس جۇرگىزەتىن، ولىمدەندىرپ باسقارىلاتىن ۇلگىلىك سياپاتتى قزمەتى وتەۋ تورابىن قۇرۋعا، دەنە قۇاتىنىڭ السرەۋى جاعىنان كۇتىمگە الۋ، كۇندىز قارايلاسۋ، تاماقتانۋىنا، جۇىنۋىنا، تازالعىنا، ەمدەلۇىنە دەمەۋ بەرۋ سياقتى جاقتاردان قزمەتى وتەۋگە قولداۋ كورسەتۇ.
03 قارتتاردى كۇتىمدەۋ قۇرىلمدارىنىڭ قزمەتى وتەۋ ساپاسىن جوعارىلاتۇ 300 مولشەرىندەگى تاربيەلەۋ، ەمدەۋ، كۇتىمدەۋ قۇرىلمدارىنىڭ تيىن جالپىعا ٴتيىمدى قارتتاردى كۇتىمدەۋ قۇرىلمى ەتپ وزگەرتۋگە، 1000 مولشەرىندەگى ۇكىمەت باسقارۋىندىعى قارتتاردى كۇتىمدەۋ قۇرىلمىنىڭ كۇتىمدەۋ سياپاتى توسەك ورنىن كوبەيتۋگە، قالالاردىڭ نەگىزگى ساتىلاردىڭ ەمدەۋ ـ دەنساۋلىق ساقتاۋ بايلىعىن سۇيەنىش ەتە وتىرىپ، ەمدەۋ مەن كۇتىمدەۋ ۇشتاستىرىلعان قۇرىلعىلاردى قۇرۋنا قولداۋ كورسەتۇ.
04 جالپىعا ٴتيىمدى بالالاردى امانات ەتپەن باعۋعا قزمەتى وتەۋ كولەمىن كەڭەيتۋ 150 قالانىڭ قوعامدىق كۇشتەردەن پايدالانىپ، بالالاردى امانات ەتپەن باعۋ جالپىلىق قزمەتى وتەۋ قۇرىلمىن قۇرۋنا جانە الەۋمەتتىك اۋماقتىڭ مىندەتتەمەلى تاربيەلەۋ قزمەتى وتەۋ قۇرىلعىلارىن جاقسارتۋنا، 500 مىڭنان استام ۇلگىلىك سياپاتتى جالپىعا ٴتيىمدى ورىندى تىڭنان كوبەيتۋگە قولداۋ كورسەتۇ.
05 بالالارى جاراسىمدى قالا قۇرىلىسى 100 بالالارى جاراسىمدى قالادان ۇلگى كورسەتۇدى ورىستەتپ، مەكتەپ سىرتىندا قيمىل ورىندارى، الەۋمەتتىك اۋماقتاعى بالالار وتاۋى قۇرىلىسىن جانە الەۋمەتتىك كەڭىستىك ورىندارىن بالالارعا بەيمدەپ جاڭالاپ سالۋدى كۇشەيتپ، بالالارعا الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋ قۇرىلعىلارىن كەمەلدەندىرۋ.

ون ٴتورتىنشى ٴبولىم حالقتىڭ ىرىسىن ارتتىرىپ، بىرگە گۇلدەندىرۋ، بىرگە باسقارۋ، تەڭ يگىلىكتەنۋ دەڭگەيىن جوعارىلاتۇ

بارىنشا كۇش سالپ، شاماعا قاراي ٴىس تىندىرۋعا تاباندى بولپ، نەگىزگى الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋ جۇيەسىن اقاۋسزداندىرپ، جالپىعا ٴتيىمدى، نەگىزدىك حالق تۇرمىسىن تولىق قامتاماسىزداندىرۋ قۇرىلىسىن كۇشەيتپ، بىرگە گۇلدەندىرپ، بىرگە باسقارپ، تەڭ يگىلىكتەنەتىن قوعامدى باسقارۋ ٴتۇزىمىن كەمەلدەندىرپ، بىرگە بايۋدى جەبەۋ ارەكەت باعدارلاماسىن جاساپ، وڭىرلەر، قالا، اۋىل اراسىنداعى جانە كىرىستەگى پارىقتى سانالى، ىرىقتى تۇرده ازايتىپ، جالپى حالقتى دامۋ جەتىستىكتەرىنەن ٴتىپتى دە كوپ، ٴتىپتى دە ٴادىل يگىلىكتەندىرپ، حالىق بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمىن، باقىت سەزىمىن، حاۋىپسىزدىك سەزىمىن ۇزدىكسىز ارتتىرۋ.

قىرىق التىنشى تاراۋ مەملەكەتتىڭ الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋ ٴتۇزىمى جۇيەسىن اقاۋسزداندىرۋ

نەگىزگى الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋدەگى ولقىلىقتارىدى تولتىراتۋدى تەزدەتپ، بەي نەگىزگى الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋدىڭ ٴالسىز جاقتارىن كۇش سالا كۇشەيتپ، الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋدىڭ ساپاسى مەن دەڭگەيىن كۇش سالا جوعارىلاتۇ.

ٴبىرىنشى تاراۋشا نەگىزگى الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋدىڭ تەڭگەرىلۋ دەڭگەيىن جوعارىلاتۇ

قالا مەن اۋىلدىڭ، وڭىرلەردىڭ نەگىزگى الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋ ٴتۇزىمىن بىرلىككە كەلتىرۋدى، ساپا دەڭگەيىن ٴونىمدى ۇشتاستىرۋدى جەبەۋ. الەۋمەتتىك وقۋ ـ اعارتۋ، جۇمىستانۋ، شارۋاشلىق قۇرۋ، قوعامدىق قامسزداندىرۋ، ەمدەۋ ـ دەنساۋلىق ساقتاۋ، قوعامدىق قزمەتى وتەۋ، تۇرعىن ٴۇي قامتاماسىزدىعى، الەۋمەتتىك مادەنيەت، دەنە تاربيە، قامقورلىق جاساۋ جولىمەن ورنالاستىرۋ، مۇگەدەكتەرگە قزمەتى وتەۋ سياقتى سالالاردى وزەك ەتە وتىرىپ، نەگىزگى الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋدىڭ ولشەم جۇيەسىن ورناتپ جانە اقاۋسزداندىرپ، ەمىلەكەتتىك ولشەمدى ايقىنداپ جانە اۋقىمدىق رەتتەۋ مەحانيزمىن ورناتپ، ولشەم دەڭگەيىن قالا، اۋىل، وڭىرلەر ارا ۇلاستىرۋ مەن تەڭگەرۋدى ىلگەرىلەتۇ. تۇراقتى حالىق سانى كولەمى جانە قزمەتى وتەۋ رادىۋسى بويىنشا نەگىزدىك الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋ قۇرىلعىلارىنىڭ ورنالاسۋىن جانە بىرگە گۇلدەندىرۋ، تەڭ يگىلىكتەنۋدى ٴبىر تۇتاس پلانداپ، نەگىزگى الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋ بايلىعىنىڭ نەگىزگى ساتىعا كەڭەيۋىن، اۋىل ـ قىستاقتارعا جالپىلاسۋىن، شەكارا ـ شالعاي وڭىرلەر مەن تۇرمىسندا قينىشىلىعى بار بۇقاراعا بەيمدەپ جاڭالاپ سالۋدى ىلگەرىلەتپ، ارناۋلى كاسىپتىك قۇرىلمدارىنىڭ قزمەتى وتەۋىن الەۋمەتتىك اۋماقتارعا ۇلاستىرۋدى جەبەپ، قالدىق بايلىقتى بىرىكتىرۋ جانە ودان پايدالانۋ ارقىلى الەۋمەتتىك اۋماقتاردىڭ قابسۋ ۇلگىسىندەگى قارتتاردى كۇتىمگە الۋ ٴىسىن دامىتۋ. ارەكەت قابىلەتىنەن ايرىلعان ەرەكشە قينىشىلىعى بار قارتتاردى ەڭ تومەنگى شەكتە قامتاماسىزداندىرۋدى كۇشەيتپ، اۋىل ـ قىستاقتاردىڭ قارتتار قايىرىمدىلىق باقاناسى سياقتى قارتتارعا قارايلاسۋ ٴىسىن بەلسەنە دامىتۋ. ۇكىمەت باسقارۋىندىعى قارتتاردى كۇتىمدەۋ قۇرىلمدارىن ىلگەرىلەتپ، ۇكىمەت باسقارۋىندىعى نساندار تيجاراتىن حالقتىق كاپيتال جۇرگىزۋ مەحانيزمىن كەمەلدەندىرپ، تاربيەلەۋ، كۇتىنۋ بايلىقتارىنىڭ تيىن جاڭالاپ، قارتتاردى كۇتىمدەۋ ٴىسىن دامىتۋعا قولداۋ بەرپ، كۇتىمدەۋ سيپاتىندىعى حالق باسقارۋىندىعى قارتتاردى كۇتىمدەۋ قۇرىلمدارىن ساياساتتىق جاقتان سۇيەمەلدەۋدى كۇشەيتپ، جالپىعا ٴتيىمدى قارتتاردى كۇتىمگە الۋدىڭ قالا مەن كاسىپورىندار بىرلەسكەن ارناۋلى ارەكەتىن ورىستەتۇ. قارتتاردىڭ دەنساۋلىعىنا قزمەتى وتەۋدى كۇشەيتپ، ەمدەۋ، كۇتىمدەۋ، كۇتىنۋ ۇشتاستىرىلعان قارتتاردى كۇتىمدەۋگە قزمەتى وتەۋ جۇيەسىن ورناتۋ. الەۋمەتتىك اۋماق پەن وتباسىلىق كۇتىمدەۋگە قزمەتى وتەۋ تورابىن كەمەلدەندىرىپ، الەۋمەتتىك قۇرىلعىلاردى قارتتارعا بەيمدەپ جاڭالاپ سالۋدى كۇشەيتپ، بالالارعا الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋ قۇرىلعىلارىن كەمەلدەندىرۋ.

ٴبىرىنشى تاراۋشا الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋمەن قامداۋ تاسىلىندە جاڭالىق اشۋ

نەگىزگى مەن بەي نەگىزگىنى ايىرىپ، ۇكىمەتتىڭ نەگىزگى الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋ ۇسىنىمىن قامتاماسىزداندىرۋداعى نەگىزگى تۇلعالىق ورنىن كورنەكتىلەندىرپ، بەي نەگىزدىك الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋ ۇسىنىمى سۇبيەكتىن كوپ نەگىزدەندىرۋ، ۇسىنىم ٴتاسىلىن الۋان تۇرلىلەندىرۋدى ىلگەرىلەتۇ. بالا تاربيەلەۋ، قارتتاردى كۇتىمدەۋ سياقتى جاقتارداعى ۇسىنىم مەن سۇرانىم قايشىلىعى كورنەكتى بولعان قزمەتى وتەۋ سالاسىندا، قوعامدىق كۇشتەردىڭ جالپىعا ٴتيىمدى، جۇيەلى قزمەتى وتەۋ ۇسىنىمىنىڭ كولەمىن ۇلعايتۋعا قولداۋ بەرپ، جالپىعا ٴتيىمدى، جۇيەلى قزمەتى وتەۋمەن قامدايتىن ٴتۇرلى قۇرىلمدارداعى جەڭىلدىك ساياساتتاردان تەڭ يگىلىكتەنۋىنە كەپىلدىك جاساۋ. قوعامدىق كۇشتەردىڭ ۇكىمەتى باسقارۋىندىعى نساندار تيجاراتىن حالقتىق كاپيتال جۇرگىزۋ، ۇكىمەتتىك ساتىپ الۋعا قزمەتى وتەۋ، ۇكىمەت پەن قوعامدىق كاپيتال سەلبەستىگى سياقتى تاسىلدەر ارقىلى الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋ ۇسىنىمنا قاتىناسۋىنا دەم بەرۋ. الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋ سالاسىندعى ٴسورىندار رەفورماسىن تەرەڭدەتپ، ٴسورىندار مەن قوعامدىق كۇشتەر ٴادىل باسەكەلەستىن بازار ورناتسىن قالىپتاستىرۋ.

ٴۇشىنشى تاراۋشا الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋدى ساياساتتىق قامتاماسىزداندىرۋ جۇيەسىن كەمەلدەندىرۋ

قازىنالىق شعىس قۇرىلمىن ساپالىلاندىرپ، نەگىزگى الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋدىڭ ولقىلىقتارىن الدىمەن قامتاماسىزداندىرۋ. ورتالىق پەن جەرگىلىكتى ورناردىڭ الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋ سالاسىندعى ٴىس ۇقىعى مەن شعىس جاۋاپكەرشىلىگىن ايقىنداپ، ورتالىق پەن ولكە قازىناسىنىڭ نەگىزگى ساتى ۇكىمەتتىڭ نەگىزگى الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋ جاعىنداعى قازىنالىق قولداۋىن ارتتىرۋ. ٴتىپتى دە كوپ الەۋمەتتىك قزمەتى وتەۋ نىسانىن ۇكىمەتتىڭ ساتىپ الۋ تەبىنىن ارتتىرىپ، قازىنا، قارجى قۇراۋ جانە جەر سياقتى ٴتيىمدى ساياساتتاردى كەمەلدەندىرۋ. تولىمدىلىعىنا رۇقسات بەرۋ، اتاق باعالاۋ، جەرمەن قامداۋ، قازىنالىق قولداۋ، ۇكىمەتتىك ساتىپ الۋ، باقىلاۋ ـ باسقارۋ سياقتى جاقتاردا حالىق باسقارۋىندىعى قۇرىلمدار مەن ۇكىمەت باسقارۋىندىعى قۇرىلمدارعا ٴادىل ماملە جاساۋ.

قىرىق جەتىنشى تاراۋ جۇمىستانۋدى الدىڭعى ورىنعا قويۋ ستراتەگياسىن اتقارۋ

اناعۇرلىم تولىق، اناعۇرلىم جوعارى ساپالى جۇمىستانۋدى جەبەۋ مەحانيزمىن اقاۋسزداندىرپ، جۇمىستانۋ سيىمدىلىعىن ارتتىرپ، جۇمىستانۋ ساپاسىن جوعارىلاتپ، جۇمىستانۋدىڭ قۇرىلمدىق قايشىلىعىن باسەڭدەتۇ.

ٴبىرىنشى تاراۋشا جۇمىستانۋدى الدىمەن ويلاستىرۋ ساياساتىن كۇشەيتۇ

ەكونوميكانى دامىتۋ، جۇمىستانۋدى باعدار ەتۋگە تاباندى بولپ، جۇمىستانۋ نسانا ـ جاۋاپكەرشىلىگىن باعالاۋ مەحانيزمى مەن جۇمىستانۋ نقپالىن باعالاۋ مەحانيزمىن اقاۋسزداندىرۋ. جوعارى مەكتەپ بىتىرگەن وقۋشىلار، ارميادان بوساعان اسكەريلەر، دىقان جۇمىسكەرلەر سياقتى ٴتۇيىندى بۇقارانىڭ جۇمىستانۋىنا قولداۋ كورسەتۋ جۇيەسىن كەمەلدەندىرۋ. جۇمىستانۋ سيىمدىلىعىمەن بايلانىستىرىلعان شارۋاشىلىق ساياساتىن كەمەلدەندىرپ، جۇمىستانۋدىڭ قۇاتى كۇشتى قزمەتى وتەۋ كاسىبىنىڭ، ورتاشا، شاعىن، ۇساق كاسىپورىندارىدىڭ جانە ەڭبەك شوعىرلى كاسىپورىندارىدىڭ دامۋىن قولداپ جانە ولاردى قابىلداپ، الەۋمەتتىك اۋماق ەرەن بازارى، قولايلى دۇكەندەر جانە الەۋمەتتىك اۋماقتىڭ قزمەتى وتەۋ ورىندارىن ورنىقتى كەڭەيتۋ. تەڭ دارەجەدە جۇمىستانۋدى جەبەپ، جوعارى ساپادا جۇمىستانۋدى ارتتىرپ، تەحنيكالىق ونەر شوعىرلانعان كاسىپتەردى دامىتۋعا ٴمان بەرپ، جۇمىستانۋدىڭ جاڭا قالىبىن قولداپ جانە ونى جۇيەگە ٴتۇسىرپ، ۇكىمەتتىڭ نەگىزگى ساتى وقۋ ـ اعارتۋ، ەمدە